

ת"פ 27299/04/20 - מדינת ישראל נגד סאמי עמרני

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 27299-04-20
08 אפריל 2021

לפני כב' השופט יובל ליבדרו

המאשימה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד ראמי אלמכאוי

נגד

הנאשם

סאמי עמרני

ע"י ב"כ עו"ד אלכסנדר גאוסקין

גזר דין

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן בביצוע עבירת שוד, עבירה לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

כתב האישום

2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי ביום 7.4.2020 סמוך לשעה 23:30 נפגש הנאשם עם אחר, קטין, והשניים החליטו לשדוד תחנת דלק בכניסה לדימונה. לצורך ביצוע השוד הנאשם הצטייד בחפץ הנחזה לאקדח ובכובע וחם-צוואר שמסר לו הקטין לבקשתו. באותו מועד שהה המתלונן, שעבד כמתדלק בתחנה, בעמדת המכירה לאחר שנעל את דלת הכניסה לחנות הנוחות שבתחנה.

הנאשם והקטין הגיעו רגלית לתחנת הדלק בסמוך לשעה 00:30, הקטין נותר להמתין לנאשם בחניה סמוכה לתחנת הדלק ואילו הנאשם הגיע לחלון השירות של תחנת הדלק כשהוא מחזיק בחפץ דמוי אקדח בידו הימנית, חובש כובע לראשו ופניו מכוסות באמצעות חם-צוואר על מנת להקשות את זיהויו. הנאשם דפק על החלון ולאחר שהמתלונן פתח את החלון שלף הנאשם את החפץ דמוי האקדח, כוון אותו לעבר המתלונן ואיים עליו תוך שהוא מורה לו להביא לו את הכסף. בשל חששו המתלונן מסר לנאשם תיק קטן שהכיל 909 שקלים במזומן. הנאשם לקח את התיק ונס לכוון החניה שם הצטרף אליו הקטין. הנאשם נתן לקטין כמחצית משלל השוד והשניים המשיכו במנוסה לכיוון העיר דימונה. שוטרים שהבחינו בנאשם ובקטין נמלטים צעקו להם "עצור משטרה". הנאשם והקטין המשיכו בריצה והתפצלו. הקטין נתפס לאחר מרדף רגלי קצר והנאשם נעצר לאחר מספר שעות.

3. במסגרת ההסדר הצדדים לא הגיעו להסכמה עונשית וכל צד טען לעונש באופן "חופשי".

יצוין, כי בעניינו של הקטין הוגש כתב אישום נפרד בגין עבירה של סיוע לשוד, וההליך בעניינו טרם הסתיים.

4. בעניינו של הנאשם התקבל תסקיר של שירות המבחן לעניין העונש. מהתסקיר עולה כי הנאשם כבן 19, סיים 11 שנות לימוד, נשר מלימודיו על מנת לעזור לפרנסת משפחתו בשל העובדה כי אביו, שעזב את הבית, אינו תומך עוד כלכלית במשפחה ואמו מתקיימת מקצבאות הביטוח הלאומי, מה שהביא לתחושה שנטל פרנסת המשפחה נופל על כתפיו. עובר למעצרו הנאשם עבד בכיסוי מכולות של הרכבת אך פוטר עקב משבר הקורונה. הנאשם שיתף את שירות המבחן בנסיבותיו האישיות המורכבות, ומטעמי צנעת הפרט לא מצאתי לפרטן מעבר למה שפורט עד כה.

הנאשם הודה בפני שירות המבחן בביצוע העבירה והוסיף כי ביצע את העבירה על רקע מצבו הכלכלי ובעידודו של שותפו לעבירה. הנאשם הביע חרטה, מסר כי הפיק את הלקח, הביע חשש ממאסר ושיתף כי מנוצל על ידי עצורים אחרים במהלך מעצרו.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם צעיר, נושא משקעים רגשיים וחויית נטישה, נעדר גורמי תמיכה שיכולים להכווין את התנהגותו, נושא עליו עול של פרנסת משפחתו, גדל בסביבה חסרת אמצעים, מבטא תחושות של תסכול וקורבנות ועלול להיות מושפע מסביבתו.

מאידך התרשם שירות המבחן כי הנאשם הביע חרטה על מעשיו, תפקד עד לאירוע מושא כתב האישום באופן תקין, הביע שאיפות לקיום אורח חיים נורמטיבי תוך השתלבות בהליך טיפולי וכן שההליכים המשפטיים מהווים עבורו גורם מרתיע ומציב גבולות.

שירות המבחן התרשם כי קיימת רמת סיכון להישנות עבירות שניתן לצמצמה בשילובו של הנאשם בהליך טיפולי. שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם עונש של מאסר לריצוי בעבודות שירות, וזאת הן כדי להעביר לנאשם מסר הרתעתי והן כדי למנוע הפנמה של דפוסי התנהגות שוליים בתוך הכלא. עוד המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם צו מבחן תוך שילובו בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן.

טיעוני הצדדים

5. המאשימה טענה לעונש בכתב והשלימה טיעוניה על-פה.

המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם צריך לנוע בין שנתיים וחצי לחמש שנות מאסר.

יחד עם זאת, המאשימה הוסיפה כי בשל גילו הצעיר של הנאשם והסיכוי הקטן לשיקומו כעולה מתסקיר שירות המבחן מוכנה היא לחרוג לקולא וטענה למתחם שנע בין שנתיים לארבע שנות מאסר ועתרה לעונש של שנתיים מאסר, מאסר מותנה ופיצוי למתלונן.

המאשימה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו ולמידת הפגיעה הגבוהה בהם. המאשימה התייחסה לנסיבות ביצוע העבירה, לרבות לתכנון שקדם לביצוע העבירה, להצטיידות באקדח דמה וכיסויי פנים, לזירה שנבחרה לביצוע העבירה ולאופי קורבן העבירה (עובדי שירות בחנויות נוחות), לפוטנציאל ההסלמה בעבירת שוד ולחלקו המרכזי של הנאשם בביצוע העבירה.

המאשימה התייחסה בטיעוניה לתסקיר שירות המבחן ועתרה לדחות את המלצתו העונשית בשל הצורך

לתת משקל מוגבר לשיקולי הגמול וההרתעה תוך העדפתם על פני שיקולי השיקום. בעניין זה הדגישה המאשימה, כי הנאשם טרם עבר הליך טיפולי.

המאשימה צרפה פסיקה לתמיכה בעמדתה העונשית.

6. ב"כ הנאשם טען כי מתחם העונש ההולם צריך לנוע בין 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לבין 40 חודשי מאסר. ב"כ הנאשם עתר לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהשית על הנאשם עונש של 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

לחלופין, וככל שעתירתו להטיל עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות תדחה, עתר ב"כ הנאשם להטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל לתקופה קצרה מזו לה עתר לריצוי בעבודות שירות.

ב"כ הנאשם טען כי מדובר באירוע שנמשך זמן קצר (למשך מספר שניות) כאשר האיום בוצע דרך חלון בתחנת הדלק. ב"כ הנאשם הדגיש את גילו הצעיר של הנאשם, שהיה כבן 18 ומספר חודשים בעת ביצוע העבירה, דהיינו כמי שנמנה על אוכלוסיית הבגירים-צעירים, ובהקשר זה הפנה גם לכך ששותפו לביצוע העבירה הוא קטין שהיה כבן 15 בעת ביצוע העבירה.

ב"כ הנאשם הפנה לנסיבות חייו המורכבות של הנאשם כמפורט בתסקיר שירות המבחן, לעובדה כי התנהל ותפקד באופן נורמטיבי עד לאירוע מושא כתב האישום, לעובדה כי משפחתו הסגירה אותו לאחר שהפר את תנאי שחרורו מה שמעיד על יחסה לביצוע העבירה, לעובדה כי הוא נעדר עבר פלילי, לחרטה שהביע על מעשיו ולרצונו להשתלב בהליך טיפולי ולתפקד באופן נורמטיבי בעתיד.

ב"כ הנאשם הפנה לתסקיר שירות המבחן אשר ממנו ניתן ללמוד על סיכויי הממשיים של הנאשם להשתקם חרף כך שלא החל בהליכי טיפול במהלך מעצרו. ב"כ הנאשם טען כי בשל משבר הקורונה לא התאפשר לשירות המבחן לשלב הנאשם בהליך טיפולי בתקופת מעצרו. ב"כ הנאשם התייחס בטיעונו גם לקושי של הנאשם להמציא ערבים שיוכלו לפקח עליו מחוץ למעצר, קושי שבעטיו לא חזר לטיפול אצל שירות המבחן. ב"כ הנאשם הוסיף כי קיים חשש ממשי שהמאסר יחשוף את הנאשם לחברה שולית וכתוצאה מכך ייפגע האינטרס הציבורי.

אף ב"כ הנאשם צרף פסיקה לתמיכה בטיעונו.

7. הנאשם אמר את דברו. הנאשם הביע את צערו, מסר שעשה טעות עליה לא יחזור וביקש מבית המשפט כי יטיל עליו עונש מאסר אותו יוכל לשאת בעבודות שירות וזאת בכדי שיתאפשר לו לסייע בפרנסת משפחתו.

דין והכרעה

8. בע"פ 4841/13 עומר ספי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 06.02.2014) (להלן: "עניין ספי"), פסקה יא' עמד כב' השופט א' רובינשטיין על ריבוי הפנים של עבירת השוד, מה שמשלך על קביעת

עמוד 3

מתחם העונש ההולם בכל מקרה ומקרה:

"באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (בבלי, חולין כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת 'תג העונש' לעבירה זו - אין זה דיונה של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיסית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך הפחדה בלבד; אין זה דיונה של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית-ספונטנית; אין זה דיונה של עבירה שנעברה בחבורה לדיונה של עבירת אדם יחיד; אין זה דיונה של עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זה דיונה של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות..."

בשים לב לאמור ובהתחשב בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות כפי שאפרט להלן, סבורני כי מתחם העונש ההולם בעניינו נע בין שנתיים לארבע שנות מאסר.

9. בעניינו פגע הנאשם בערכים המוגנים של הגנה על קניינו של אדם, על בטחונו, על שלווה רוחו ועל שלמות גופו. כן פגע הנאשם בערכים המוגנים של שמירה על הסדר והביטחון הציבורי.

10. כאמור, עבירת השוד פנים רבות לה והיא לובשת צורה שונה ודרגת חומרה שונה בהתאם לנסיבות ביצועה. יחד עם זאת, בבסיסה של כל עבירת שוד עומד הרצון לגזול מקניינו של האחר וזאת תוך שימוש באלימות פיזית או מילולית.

עובדי משמרות הלילה כמו עובדי תחנות הדלק, "פיצוציות", נהגי מוניות וכדוגמתם, המעניקים לציבור שירות בשעות הלילה המאוחרות, חשופים לבדם ומהווים מטרה קלה לכנופיות שודדים. התגברות התופעה והצורך להגן על שלומם של עובדים אלה כמו על קניינם של בעלי העסקים הביאו למגמת החמרה בענישה במקרים דומים.

לעניין זה ראו ע"פ 4812/12 סעדייב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.04.2013), פסקה 4:

"עובדי הקיוסקים נמנים עם שורה ארוכה של עובדים, דוגמת עובדי תחנות דלק ומאבטחים, המעניקים שירות בשעות הלילה לאלה הזקוקים לו. המדובר באנשים אשר עובדים לפרנסתם בעבודות שמטבען אינן פשוטות. בעבודתם חשופים הם למפירי חוק אשר מנצלים את אצטלת הלילה ורדת החשכה לביצוע זממם. לרוב, עובדים אלה נמצאים במקום בגפם, ועוברי האורח המצויים בסביבתם הם מעטים. לא אחת מותקפים 'עובדי הלילה' על ידי יחידים או קבוצות אשר שמו להם למטרה להשיג 'כסף קל' ביוזעם שהעובד נמצא לבדו ולא יתנגד למתן הכסף כאשר חייו ושלמות גופו מונחים על הכף.

מעבר לנזק הפיזי שגורמים התוקפים לעובדים, הפגיעה הנפשית לנוכח הטראומה שעברו ותחושת חוסר האונים בה הם מצויים הינן גבוהות במיוחד... על בית המשפט לתרום את חלקו ללוחמה בתופעה זו. רשת ההגנה שיכול לספק בית המשפט מתבטאת בהחמרת הענישה שיטיל על מפרי החוק בעניין זה ושתגשים את תכליות ההרתעה והגמול".

הנאשם בענייננו חבר לשותף הקטין ויחד תכננו לבצע שוד בתחנת הדלק. הנאשם דאג להסתיר את פניו באמצעות כובע וחם-צוואר על מנת למנוע את זיהויו והצטייד בחפץ דמוי אקדח שבאמצעותו איים על המתלונן ונטל את התיק ובו שלל השוד.

11. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו אינה מבוטלת וזאת הן בשים לב לפגיעה בקניין של בעל החנות והן בשים לב לפגיעה בשלוות רוחו של המתלונן שאיום על-ידי הנאשם באמצעות חפץ דמוי אקדח.

יחד עם זאת ובלי להקל ראש, אין מדובר ברף החומרה הגבוה של עבירת השוד שכן העבירה לא לוותה באלימות פיזית, לא נגרם נזק פיזי או נפשי משמעותי ואף הפגיעה הקניינית לא הייתה ברף הגבוה (סכום של פחות מ-1000 ₪ נשדד).

12. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה מצאתי לתת משקל לתכנון ולארגון שקדם לביצוע העבירה, לעובדה שהעבירה נעברה תוך שיתוף פעולה עם אחר, לחלקו הדומיננטי של הנאשם בביצוע העבירה, להצטיידות ולשימוש שנעשה בחפץ דמוי אקדח לצורך ביצוע העבירה, להצטיידות ולשימוש בפרטי לבוש לצורך מניעת הזיהוי, לפגיעה בשלוות רוחו של המתלונן, לסיבה בעטיה ביצע הנאשם את העבירה (הרצון להשיג כסף באופן קל ומהיר), לנזק שצפוי היה להיגרם לו היה האירוע מסלים ולבריחת הנאשם מהשוטרים אף לאחר שאלו צעקו לעברו ולעבר שותפו לעצור.

לקולא נתתי כאמור משקל לעובדה כי לא נגרם נזק פיזי או נפשי ממשי למתלונן (אף כי יש מקום להניח שהאירוע הותיר רשמיו על המתלונן), לסכום הכסף הלא גבוה במיוחד שנשדד (כאשר מחציתו הועבר לקטין), לעובדה כי השוד בוצע באמצעות חפץ דמוי אקדח ולא תוך שימוש באקדח אמיתי או בנשק אחר (הגם שבכך אין להפחית מעצמת החרדה שחש הקרבן, וראו בהקשר זה ע"פ 5368/14 **ציון אברהם נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו, 8.9.2014], פסקה 9 [להלן: "עניין אברהם"]; ע"פ 9079/16 **מיארה נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו, 9.3.2017], פסקה 9 [להלן: "עניין מיארה"]) ואף לעובדה שהשוד עצמו בוצע מבעד לחלון, דהיינו מבלי שהנאשם נכנס פיזית לחנות השירות בתחנה.

13. הפסיקה הנוהגת בעבירת השוד היא מגוונת והיא תלויה בנסיבות ה"עושה" לרבות בגילו, בעברו הפלילי ובשאלת שיקומו, אך בעיקר תלויה היא בנסיבות ה"מעשה" לרבות באופי השימוש באלימות, בזהות הנשדד, בשאלה האם העבירה בוצעה בחבורה, במידת הנזק הנפשי, הפיזי והקנייני שנגרם, בשאלה האם היה שימוש בנשק (קר או חם) ובעוד נסיבות המשפיעות על מידת החומרה של האירוע.

יחד עם זאת, בפסקה י' בעניין ספי הנ"ל התייחס בית המשפט העליון לשאלת העונש הראוי למבצע עבירת שוד בהאי לישנא:

"כבר נכתב פעם אחר פעם כי עבירת השוד צריך שתידון במאסר מאחורי סורג ובריה ועל פי רוב גם לא לתקופה קצרה. זאת, ראשית, בשל הוראת המחוקק בסעיף 402 לחוק העונשין הקובעת עונש מירבי של 14 שנות מאסר, ובנידון דידן בשוד בנסיבות מחמירות (בחבורה) אף 20 שנות מאסר, כפי שגם הזכיר בית משפט קמא. שנית, עבירה זו חמורה מטבעה, שכן משמיעה היא אלימות או פוטנציאל לאלימות, כי לא אחת יתנגד הקרבן לשוד, ולא אחת ישלוף השודד נשק חם או קר ויכלה זעמו בקרבן, או יפגע בו כדי להשתיקו; כך - עד כדי רצח (ראו סעיף 300(א)(3) לחוק העונשין). ניתן דעתנו גם לטראומה הנלווית לעבירה זו אצל הקרבן. המחוקק ביקש, למצער, להרתיע - את הנאשמים שלפנינו, ומכל מקום להרחיקם מן החברה לתקופה מתאימה. בפרמטרים אלה לא החמיר בית המשפט קמא עם המערערים, מכל מקום לא באופן שיש להתערב בו".

להלן פסיקה נוהגת בעבירת שוד בודדת בנסיבות דומות לענייננו:

בע"פ 1114/15 נור גנאים נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 16.11.2015) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהצטייד בכפפות ובכלי הנחזה לאקדח ויחד עם אחר שדדו חנות מכולת כשהם רעולי פנים והותיר על כנו עונש של 42 חודשי מאסר, חרף העדר עבר פלילי וחרף כך שלא היה שימוש באליומות פיזית.

בעניין אברהם דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שקשר קשר עם אחר והשניים שדדו תחנת דלק כשהם חבושים בקסדות מגן תוך שהנאשם איים על עובד המקום באמצעות חפץ שנחזה לאקדח והכה אותו באמצעות תיק בראשו והותיר על כנו עונש של 42 חודשי מאסר. כבענייננו, גם במקרה זה דובר בנאשם צעיר נעדר עבר פלילי.

בע"פ 104/12 מוראדאת נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 05.07.2012) דחה בית המשפט העליון ערעורו של נאשם צעיר, נעדר עבר פלילי, שהורשע בעבירת שוד בנסיבות מחמירות, והותיר על כנו עונש של 34 חודשי מאסר. במקרה זה חבר הנאשם לאחרים ובצוותא חדא שדדו באיומים סך של 1,000 ₪ וסיגריות מחנות נוחות בתחנת דלק כשהם מצוידים בסכין ובאגרופן.

בע"פ 7459/12 שיבר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 20.06.2013) קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם צעיר שהורשע בעבירת שוד של חנות נוחות בתחנת דלק בשל שיקולי שיקום והמיר עונש של 30 חודשי מאסר שהשית עליו בית המשפט המחוזי לעונש של 24 חודשי מאסר. הנאשם שחבש כובע גרב על פניו שדד סכום בסך 900 ₪ תוך שהוא מאיים על המוכר ומציג לו סכין שהייתה ברשותו.

בע"פ 2228/20 **אטרש נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 24.6.2020) דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם, בעל עבר פלילי קל, שהורשע בעבירה של שוד בצוותא עם שני חבריו של חנות נוחות בתחנת דלק במהלכו שדדו מהמוכר באיומים כסף וסיגריות בשווי כולל של כ-10,000 ₪. בית המשפט העליון הותיר עונש של 20 חודשי מאסר על כנו חרף המלצת שירות מבחן לענישה שיקומית. יצוין, כי גם במקרה זה ההמלצה השיקומית של שירות המבחן לא נשענה על אדנים מוצקים ובלשונו של בית המשפט העליון: **"בשים לב לעקרון המנחה בענישה - הלא הוא עקרון ההלימה... ברי, כי על דרך הכלל עבירה כמו זו שביצע המערער, מחייבת ענישה ממשית ומרתיעה בדמות מאסר בפועל. בקשתו של המערער ליטול חלק בהליכים טיפוליים, ראויה אמנם להערכה, אך כפי שציננה ב"כ המשיבה, אלו יוכלו להתקיים גם בתוככי בית הסוהר. אכן, שיקולי שיקום קיימים בעניינו, אך בצדק רב קבע בית המשפט המחוזי, כי לא הונחה תשתית לקיומו של פוטנציאל שיקומי המצדיק סטייה לקולא ממתחם העונש ההולם. תסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של המערער - אינם חד-משמעיים"**

בעניין מיארה דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם, בעל עבר פלילי שאינו מכביד, שהורשע בעבירת שוד של חנות נוחות בתחנת דלק באמצעות אקדח צעצוע והותיר על כנו עונש של 20 חודשי מאסר שהשית עליו בית המשפט המחוזי. יצוין, כי במקרה זה התחשב בית המשפט במצבו הנפשי החרוג של הנאשם לצורך גזירת דינו.

עינתי בפסיקה שצרפו הצדדים. מטבע הדברים ונוכח מנעד הענישה הרחב הקיים בעבירה זו צרפו אלו פסיקה התומכת בעמדתם, ואולם חלק מהפסיקה שצרפו הצדדים אינו מתאים לנסיבות התיק דנן. כך למשל בע"פ 1523/09 **מדינת ישראל נ' יוסף אנגריה** (פורסם בנבו, 4.6.2009) אותו צרפה המאשימה, ושבמסגרתו הוחמר עונשו של הנאשם מ-6 ל-24 חודשי מאסר, הנאשם תקף וגרם חבלות למתלונן. כך גם בע"פ 1062/19 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 9.7.2019) בו נדחה ערעורו של הנאשם, שהיה קטין בעת ביצוע העבירה, על עונש מאסר של 24 חודשים, גם כן דובר בעבירות חמורות יותר של שוד בנסיבות מחמירות תוך הכאת המתלונן והפרעה לשוט. בנוסף, באותו מקרה הליכים טיפוליים בהם השתלב הנאשם הופסקו בין היתר עקב פתיחת תיקים פליליים חדשים כנגד הנאשם.

הדבר דומה גם באשר לפסיקה שצרף ב"כ הנאשם. בע"פ 452/14 **ניסים דבוש נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 3.4.2014), בת"פ (מחוז-חיפה) 64325-02-20 **מדינת ישראל נ' מאהר בדראן** (פורסם בנבו, 26.11.2020) ובת"פ (מחוז-י-ם) 10159-04-18 **מדינת ישראל נ' שלודי** (פורסם בנבו, 25.2.2020) דובר אמנם בעבירת שוד בנסיבות מחמירות אך הנאשמים שם שולבו בהליכים טיפוליים משמעותיים עובר לגזר הדין, מה שלא התקיים בעניינו.

14. ב"כ הנאשם עתר לעונש של 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ובכך עתר למעשה לחרוג ממתחם העונש ההולם אותו קבעתי. סבורני כי חומרת העבירה שביצע הנאשם על השלכותיה, כמפורט לעיל,

אינה מאפשרת הימנעות מהשתתפות עונש של מאסר בפועל ממש, וזאת גם אם הייתה המלצה שיקומית מבוססת של שירות המבחן, המלצה שלא קיימת בעניינו.

חרף האמור, מצאתי לחרוג **במידת מה** ממתחם העונש ההולם אותו קבעתי מטעמי שיקום. כידוע, סעיף 40ד(א) לחוק העונשין קובע כי בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם **לפי שיקולי שיקומו** אם מצא **"כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם"**.

בעניינו הנאשם לא החל בהליך טיפולי כלשהו (ככל הנראה מטעמים טכניים של הערכות שירות המבחן בשל משבר הקורונה) ואין אינדיקציה ברורה למחויבות הנאשם ולהצלחה של הליך שכזה בעתיד, כאשר ההגנה נמנעה מלשוב ולבקש החזרת הנאשם להליך טיפולי בשירות המבחן עובר לגזר הדין.

יחד עם זאת, סבורני כי גילו הצעיר של הנאשם (שחצה את גיל הבגירות בסמוך למועד ביצוע העבירה), העדר עבר פלילי, נסיבותיו האישיות המורכבות, התנהלותו הנורמטיבית עד לביצוע העבירה, הודאתו במיוחס לו (הודאה שיש בה משום לקיחת אחריות, הבעת חרטה וחסכון בזמן שיפוטי) והעובדה כי ההליך המשפטי מהווה כשלעצמו גורם מרתיע עבורו, מגדילים את הסיכוי שהנאשם יחזור למסלול תפקוד נורמטיבי, כפי שסבור שירות המבחן.

אציין, כי נתתי דעתי בהקשר זה גם לקשיים שחוזה הנאשם במעצר כמשתקף מתסקיר שירות המבחן.

15. כמפורט לעיל, נתתי דעתי גם לאמור בתסקיר שירות המבחן ולהמלצתו העונשית. להמלצת שירות המבחן חשיבות לא מבוטלת, ואולם בסופו של יום כשמה כן היא- המלצה. בית המשפט לא מחויב לקבל המלצה זו ובמקרה המתאים לבית המשפט הסמכות לדחותה. מטבע הדברים שירות המבחן מתמקד בנסיבותיו האישיות של הנאשם ובשיקומו, ואולם בית המשפט אמון על בחינת אינטרסים רחבים ונוספים דוגמת שיקולי הגמול וההרתעה, שמהם לא ניתן להתעלם בעניינו, בעיקר בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה ולנפוצות התופעה באזורנו.

16. לסיכום שאלת החריגה ממתחם העונש ההולם אומר זאת. הנאשם ביצע עבירת שוד בנסיבות שמצריכות קביעת מתחם עונש הולם של מאסר בפועל ממש לתקופה ממושכת; הנאשם לא עבר עד כה כל הליך טיפולי ולא ניתן לומר שהוא השתקם באופן שמצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם; בעניינו של הנאשם קיימות אינדיקציות מסוימות המלמדות על כך שיש סיכוי של ממש שזה ישתקם בעתיד. כזכור, אף המאשימה הכירה באינדיקציות שכאלו ולכן טענה למתחם שונה ועתרה לעונש מקל מזה לו היא עותרת על דרך כלל בנסיבות דומות; הואיל והאינדיקציות לשיקום בעניינו של הנאשם אינן מובהקות, גם מידת הסטייה ממתחם העונש ההולם לא צריכה להיות משמעותית. דהיינו, יש צורך לשמור על יחסי גומלין בין טיב וסיכויי השיקום למידת הסטייה ממתחם העונש ההולם. כטיב השיקום או כגודל סיכויי השיקום כך מידת הסטייה ממתחם העונש ההולם, והכל גם באספקלריה של העבירה שנעברה על נסיבות ביצועה (ראו למשל ההבחנה הקיימת בין עבירות חמורות לעבירות שאינן חמורות לעניין האפשרות לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום כאמור בסעיפים 40ד(א) ו-40ב(ב) לחוק העונשין).

17. מעבר לאמור, יש לציין כי בית המשפט העליון הבהיר לא פעם כי גם מקום בו מוצא בית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום אין הדבר משליך בהכרח על שלילת אפשרות השתת עונש של מאסר בפועל וזאת וגם בשים לב לחומרת המעשים. בעניין זה ראו למשל ע"פ 826/19 **אמין יונג נגד מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 21.11.2019); ע"פ 8915/18 **לירן מועזיז נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 25.07.2019) פסקאות 14-16.

הדברים נכונים בענייננו לא רק בשל חומרת המעשה אלא גם, כאמור, נוכח מידת סיכויי השיקום כמפורט לעיל. זאת ועוד, וכפי שאף הוזכר לעיל, את חלק מהליכי השיקום ניתן לעבור גם בתוככי בית הסוהר.

18. לקראת סיום אבקש להדגיש כיעונש המאסר עליו החלטתי הוא קל מזה שנכון ומקובל להטיל בגין מקרים דומים. יחד עם זאת, בחינת עניינו הקונקרטי של הנאשם, לרבות סיכויי שיקומו הובילוני לתוצאה שתפורט להלן. כידוע, שיטתנו המשפטית דוגלת בעקרון הענישה האינדיבידואלית. סבור אני כי אין לחשוש כי גישה מקלה במקרה המתאים תשלח מסר שגוי. בעניין זה, ראו בין היתר ע"פ 433/89 **ג'ורג' אטיאס נגד מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 3.10.1989), פסקה 8.

19. לאור כל האמור לעיל אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 18 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מהיום, שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים מהיום, שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון, למעט עבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב.

ג. פיצוי למתלונן בסך של 2,000 ש"ח ל. הפיצוי ישולם בתוך שנה מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן והודע היום, כ"ו ניסן תשפ"א, 08 אפריל 2021, במעמד הצדדים.